

MAGYAR BANYÁSZSLAP

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
75 East 10th Street

The only Hungarian Miners' Journal in the United States
New York, N. Y.

Published every Thursday by Martin Bimler, Editor—at 75 E. 10th St., New York, N. Y.

Rated as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under No. 501 of March 4, 1879.

Subscription Rates: United States and Canada one year \$2.00. Abroad \$2.50.

A BANYÁSZSZTRAJKA VALÓDI OKAI

Mit ír egy amerikai újság a bányászsztrájkjaik kapcsolatban.

A New York American című new yorki napilap érdekes vezércikkben foglalkozik a véget ért bányászsztrájkjal és ennek igazi okait a következőkben ismerteti:

Ellentétben a többi lapok többnyire megfizetett és sokszor megvesztegetett hírszolgálatával, a New York American saját maga szerzi híreit és így abban a helyzetben van, hogy az immár megszünt bányászsztrájkról lezserzett legjobb információit alapján az igazat írhatja, amire a többi lapok képtelenek, minthogy ugynevezett riporterei szolgálata nagyon gyórkán fizetett propagandát csinál azokon, kik a bányáipar munkásoknak nem éppen a legjobb barátjai.

A népek először is soha sem jutott tudomására, hogy a bányászok heti öt munkanapra és hat órai munkaidőre vonatkozó követelése tulajdonképpen nem kevesebb munkára, de valójában több és állandóbb munkára irányult, annál is inkább, mert az átlagos évi munka 200-nál is kevesebb napig tartott. Így tehát az újságokból szerzett vélemény nemcsak heitelen, de a bányászokkal szemben a legigazságtalanabb volt, mert a valóságban nem több fizetést és kevesebb munkát, de éppen ellenkezőleg több munkára szólított a szénbányászok körében s így a lapok a közvéleményt szándékosan félrevezették.

Amikor a szénipari munkások ellen hangolták hazug, megfizetett cikkeikkel.

Egy másik ehallgatott és elferdített igazságra, a bányászsztrájk indító okát illetőleg most szintén fény derült, amelyet eddig senki nem tudott Amerika népe. Ez pedig a bányászok munkaidőjéről szól. Arról amit tényleg kerestek és amit kaptak.

1917-ben a masinabányászok 40 százalékos béremelést kaptak, a pikkbányászok pedig 30 percent fizetésemelést nyertek ugyanakkor. Azóta azonban egy centtel sem javították meg a bányászok munkaidőjét, dacára annak, hogy köztudomásulag a megdélhet 1917 óta annyit emelkedett, hogy a bányászok mai fizetése a szó szoros értelmében kevesebb, mint amekkorra az 1917-ben kapott juttatás előtt volt, tekintettel véve a pénz mai vásárló értékét.

Az 1917-ben megállapított fizetésének a háború tartamára vonatkozó és a bányászok azon feltétel-lel fogadták azt el, hogy a háború befejeztével a munkabéreket méltányos fizetésesébebe részesítik. Ezt a háború tartamára vonatkozó szigorúzat a bányászok becsülettel meg is tartották és csak amikor a háború tényleg véget ért, hozták szóba a kormány és a széniparulatok irergetéit. A kormány azonban azon álláspontja helyeskedett, hogy a háború tartama még nem felelődhő, mert a háború hivatalosan még nem ért véget. Dacára annak hogy több hónappal ezelőtt ugyanez a kormány a széniparulatokat feloldotta a háborús meg-

szigorítás alól és megengedte nekik, hogy széntermelésüket a nyílt piacra vigyék és a legtöbbet ígérőnek eladassák. Ezért mentek a szénbányászok sztrájkba és csak a kormány kényszerítő rendelkezése mentek ismét vissza munkájukba. Az azonban maig is kérdésfelkelt áll előtűk, hogyha a széniparulatokkal szemben a háborús tilalom már feloldott, miért kell nekik olyan fizetésért dolgozni, ami a háború előtti időknél is csekélyebb. Ok azt hiték, hogy jogukban van nekik is osztokodni a nyílt piacon magasabb áron eladott terméknek profitjában.

Ez a kérdés még megoldásra vár, még pedig gyors megoldásra. Mert a most kipattant igazság a bányászok sztrájkját egész más világításban tünteti elénk, mint a hegyen mi tudjuk, mint ahogyan mi hitük.

SOK HAZAI LEVÉL ÉRKEZETT.

Az előzőik háború után azt egy, hogy egy-két hazai levelet ne hozott volna a posta. Egy napon pedig tíz levél érkezett hozzánk testvéreinknek az ózabából. Lesz olyan a piszéken gondoltuk és sietve küldtük testvéreinknek a régenvárt hazai leveleket.

Az utolsó héten a következőknek továbbítottunk újszai híreket: Doborsky Ferenc, Murray City, O., Harecz József, Whitmans, W. Va., Boda András, Ward, W. Va., Jelenleg New York, Nagy Gábor, McDonald, Pa., Gara István, Adah, Pa., Csicsirka András, Hilliards, Pa., Kenyő András, Short Creek, O., Szabó István, Corco, W. Va., Parag Károly, Granttown, W. Va., Frank Károly, Millfield, O., Balasko János, Morgantown, W. Va., Bokor László, Mataoka, W. Va., Nagy József, Wecksbury, Ky., Szentay János, Ashland, Ky., Vörös József, Lynch, Ky., Gáspár József, Török Lajos, Ragsdale, Ind., Bass Andráse, Mt. Hope, N. J., Nyetvay János, Burgen, N. C., Kleska Arnold, Bondton, Va.

ELADOTT VÁROS

A washingtoni kormány nemrégiben megvételre ajánlotta a háború alatt löszgyártásra épített westvirginiai Nitro nevű kormánytelepet, amelynek felépítésére 70 millió dollárt fordítottak annak idején. A néhány pályázó közül a Charleston Development Company ígerte a legtöbbet és mint Washingtonból jelentik, a telepet 8,550,000 dollárért a társaságnak el is adták a napokban.

A TELEFON ÁLLAMI KEZELÉSE RÁFIZETÉSEL JÁRT

Postmaster General Hurleson november 13-án a kongresszus előtt tett kijelentése szerint ahahorú ideje alatt állami kezelésben volt telefon és távírás szolgálat üzemben tartása a kormánynak 14,418,287 dollárjába került.

A MI NOTÁNK

Egy pár hét múlva amerikai magyár telepeket, ahol most a Gramofon lemezről Kirdy Ernő és Fedák Sári éneke hallatszanak ki az utcára, új nóta hangjai fogják felvinni.

Minden telepen, ahol csak magyár bányászok laknak és ahol ismerik és szeretik a muzsikát, új nóta hangjai fognak az égig csapódni. Vastag, komoly férfihangok, kedves lágy asszonyi hangok és vékony gyermekhangok együtt fognak énekelni egy új nóta, a mi notánkkal. Nem lesz ennél kedveltebb, igazabb nóta az egész világon. Mert a dalainkat a dalköltők a saját szívükből írják, ezeket a nóákat ezer meg ezer fájós magyár szív érzéséből írták és ezer meg ezer lelkes torok fogja énekelni ezeket a hangokat.

Aldozatul fognak ezzel a dallal bemutatni az égnek, mint a jószívből jövő áldozat tűsége, új fog és nóta minden hangja az ég felé szállni, hogy tanuságot legyen becsületünkről, igaz szívünkről és testvér szeretetünkről.

A csipősi téli szellő a szárnnyára veszi ezeket az énekhangokat és viszi magával, messzire, túl a nagy vízen, túl a gazdag és felútt országokon, idegen emberek hajlékán keresztül a legszegényebb és legnyomorúságosabb országba, Magyarországra. És bezúgott majd ez a szellő drága üzenetével a kopott, lyukas kis vasköb, beküldi ezeket a hangokat az ajtó hasadékaikon keresztül a fázó és reménytelen emberekhez, hogy felmelegdjék a szívük.

Vigasztalát és reményiséget visz ez a dal mindenhora, ahova elérnek ezek a hangok. Drága üzenet lesz ez mindazoknak, akik elcsüggedtek, a kik belefáradnak a szenvedésekbe, akiknek a szíve erősebb vérzik és akik már nem tudnak egyebet, mint ténylet várni a vigasztalan véget. Új életet fog önteni ez az üzenet a csüggedőkbe és hatalmas új erőt az elárvadt korokba.

Könnyes szemekkel fogja énekelni ezt a dalt az anyja a gyerek bilcsője mellett, ennek a hangjai fognak versengeni a mezőkön kora hajnalban a pásztorai trillával, ezek a hangok mellett áll be majd az arany-zúzó termő magok kalászt. Ezt fogja túlkönni a bus pásztorfiú a holdvilág fehér ragyogása mellett és ezt fogják énekelni kislányok gyerekek.

Ahol csak bus magyarok vannak, mindenhora elküldjük ezt a nóta. Hogy tudják, hogy az amerikai magyarok nem feledtek meg a szenvedő szülőföldjükről és a szenvedő testvéreikről. Azt üzenjük meg ezzel a dallal, hogy mi napunkra vesszük egy részét az ő kötelességüknek, hogy tudják, hogy ránk is vár egy része annak a nagy munkának, amelynek súlyosabb és nevesebb munka még Árpád fiaira sem hárult.

Árpád serege hozát meg fontolani népének, mi a szülőföldet akarjuk visszafoglalni az ősi földünkkel, amit a világfelfordulás, a nagy világot lángba borító tüzezzel zárványai elraboltak tőlünk.

A szent esküvőnk, őszinte fogadalmak és soha ki nem ölhető magyarságunk hangjait fogjuk ezzel a dallal szétküldeni, hogy megmondjuk mindenkinek, kit illet:

Ősi jussunkat nem hagyjuk, szülőföldünk vérről áztatott drága régiét nem adjuk másnak! Nem! Nem! Soha!

HASZNOS FELVILÁGOSÍTÁS

A Magyar Bányászslapról mindenki tudja, hogy előfizetők minden tekintetben szívesen áll rendelkezésére. Számtalan esetben adtuk hasznos és jókarutú felvilágosítást testvéreinknek díjtalanul, s ha szolgálatnánkért pénzt küldtek, azt minden esetben visszaküldtük.

Most különösen nagy szükség van a magyaroknak egy őszinte és lelkesítősen tanácsadó, amikor mindenféle uton-módon becsapják és károsítják magyarakat. Hazaválasztó szülő testvéreink N. Yorkban számtalan hiéna befolyásainak ástvéreink nagy jótessik, ha bármily, a hazavándorlásra vonatkozó ügyekben tanácsot kérnek tőlünk, mert meg lehetnek győződve arról, hogy sehol lelkesimertesebb, hasznosabb és jobb tanácsot nem kaphatnak.

Mindazonáltal, akik New Yorkban a Magyar Bányászslappal egy helyiségben levő Magyar Nyelvtanthonba szólnak szívesen segítsegyük—állunk ügyes-bajos ügyeik elintézésében.

Minden testvérünk jól teszi, ha úgy mint a multban, a mostani időkhöz is a Magyar Bányászslaphoz fordul jó tanácsért és utbagyázásért.

Connecticut dicsősége

A Victory Liberty Loan, vagyis az utolsó hadikölcsön jegyzés végső hivatalos kimutatása szerint az Egyesült Államok összes államai között Connecticut állam érte el a legnagyobb felüljegyzést. A kincstári hivatal ezért egy történelmi nevezetességen amerikai lobogót—ajándékozott Connecticut Államnak, mely zászló az európai háború alatt a washingtoni capitolium orrán lengett.

Akét utazni az óházába? Utevelét megszerezze. Forduljon bizalommal Morris Engel bankárhoz, 129 Greenwich St., New York, N. Y.

NEM SIKERÜLT AZ EGYEZKEDES

A washingtoni konferencián felajánlott bérjavítás nem kielégítő, mondja Lewis, a bányászok egyesületének elnöke.

Washington, D. C. — A bányatulajdonosok által a bányászok elé terjesztett öt ellenjavaslat, amelyek egyike bérlemelésről szól, mind vissza lettek azonnal utasítva. Egy második konferenciát tartott egyfolytában, de a bányászok és a bányatulajdonosok annak végén is csak oly messze voltak egymástól, mert nem voltak képesek érdekeiket valamennyire is összeegyeztetni. Később újabb tárgyalást tűztek ki.

A bányatulajdonosok a bányászoknak 15 centes béremelést ajánlottak, egy a pick-munkáért, mint a masina-munkáért. Teljes napi munkáért 20 százalékos javítást ajánlottak, ami napi egy dollárnak felel meg embernként. Ezzel a bányatulajdonosok a szénbányászok bérét egyenlővé akarják tenni az 1914. évhen kapott fizetésük vásárló értékével.

A bányászok elnöke ezt az ajánlatot a leghatározottabban formában utasította vissza azzal, hogy az ajánlat egyáltalában semmi előnnyel sem jár bányászokra és ha a bányatulajdonosok csak ilyen egyezményre kaphatók, úgy az egész konferenciának semmi eredménye sem lehet. Szerinte a tulajdonosoknak nincsen komoly szándékuk érdemleges tárgyalást folytatni a bányászokkal és a konferenciát egyáltalán nem veszik komolyan. A bányászok ezrei — úgy mond — mindössze egy vagy két tonát bányászunk naponta és így szembeállít, hogy az ajánlott tonánkénti 15 centes emelés nem javít a szénmunkások viszonyain.

A tulajdonosok azt állítják hogy a bányászok, nemcsak hogy visszautasították az öt ellenjavaslatot, de határozatosan megmaradtak eredeti követeléseik mellett, melyek hatórási munkanapra és hetenként 5 napon át való munkára vonatkoznak. A tulajdonosok szerint az ajánlott bérlemelés a többi munkák tekintetbevételevel tonánként 35-40 centet jelent nekik. A Dr. Garfield által 500,000,000 tonnára előirányzott idej széntermelést véve alapul, a megajánlott bérlemelés 175,000,000 dollár terhet róna a széniparra.

Arra a kérdésre, hogy ezt a terhet a fogyasztókézségnek kellene-e megfizetni, a bányatulajdonosok hivatkoztak a Dr. Garfield által a kormány elé terjesztett azon hivatalos kimutatásra, amelyből nyilvánvaló, hogy a széntermelés már most is oly költségekkel jár, hogy a régi árban lehetetlen lesz szén termelni.

A szénbánya tulajdonosok ki-jelentették, hogy ellenjavaslatokat a kormány kötelezésére tették meg, mert a kormány arra kényszerítette őket, hogy a bányászoknak olyan ajánlatot tegyenek, ami a konferencia sikerét biztosítani fogja és a bányászok mielőbb visszatérni munkájukhoz. Még hozzátették, hogy a bányászoknak ajánlott bérlemeléssel a végső határig mentek és azon túl már lehetetlen menniük.

VASUTI KONFERENCIA BELGRÁDBAN

Washingtonba érkezett jelentés szerint november 10-én kilenc európai állam képviselője jött össze Belgrádba, hogy az 1920-ban megnyitandó vasúti vonalak tervezetét megbeszadjék. Az új vonalak egész Európában fognak keresztül vonulni és egy dollár mind északi államokat érintenek. A megbízottak a következő államokat képviselik: Franciaország, Svájc, Olaszország, Jugoszlávia, Románia, Bulgária, Görögország és Törökország.

A NEMET ÁLLAMADÓSSÁG

A newyorki Wall Street Journal közli, miszerint a német kormány megígérte, hogy az 1920-ban megnyitandó vasúti vonalak teljes hosszán a német államadósság 40,800,000,000 dollárba fog emelkedni, ami 1920 áprilisában 51,000,000,000 dollár.

FONTOS FIGYELMEZTETÉS.

Mindazok, akik az óházába szándékoznak utazni, el ne mulasszák — akár személyesen, — akár pedig levelelleg társaságunkat felkeresni. Mert ezen társaság nagy gondot fordít arra, hogy a visszavándorló magyarság az öt megillető gondos és figyelmes bánásmódban részesüljön. Minden állomáson a saját megbízottunk várja az utasokat, úgy, hogy már a megérkezés alkalmával egészen az elutazásig oltalmunk alatt áll. Pénzbevéltást és pénzküldést mindenkor napi árban eszközöljük.

LIBERTY TRAVELING

BUREAU, Inc.

60 Cortland Street,
New York, N. Y.

423 E. 5th Street, New York, N. Y.

Egy burdosház tragédiája

Maynard, O. A bányatelep békét egy vézetes tragédia zavarta meg november 24-én. Egy magyar bányász rálőtt egy tót asszonyra, azután pedig saját életét oltotta ki. A szomorú eset részletei a következők:

Szedorák András tót bányász házában már régebb idő óta volt burdon Lukács Károly magyar bányász. A családban békesség uralkodott mindig, legalább is a burdosgazda nem vett észre soha semmit.

Hétén reggel 7 órakor a bányában Szedorák Andrásnak rohant valaki, hogy siessen haza, mert a burdosa rálőtt a feleségére és azután öngyilkosságot követett el. Szedorák azt hitte, hogy tévedés lehet a dologban, és sietve ment haza, hogy meggyőződjék az igazságról. Akkor már szomszédokkal volt tele a ház, Lukács Károly halva feküdt az ágyon és Szedorák né férő mellett ájultan hevert a földön. Lukács azonnal meghalt, Szedorák né gyorsan a kórházba szállították, ahol haldoklik.

A borzalmas tett elkövetésekor a házában volt Szedorák két kis gyereke, a hét éves Andy és a két éves kis Anna, a 16 éves Mike dolgozni ment, Szedorák pedig még nem tért haza az éjjeli munkából.

Szedorák azt mondja, hogy Lukácsal mindig békésen megérttek, az asszony azt vallotta, hogy Lukács szerelmével üldözte, de ő hallani sem akart erről és Lukács reménytelen szerelme okozta a vézetes tragédiát.

Lukács Károly negyven éves és Borsod megye Radostyán községből jött Amerikába vagy tíz évvel ezelőtt feleségével együtt. 1913-ban hazamentek Magyarországra és Lukács 1914-ben ismét kijött egyedül és a feleségét otthon hagyta. 1914 óta Lukács Crescent-en és Maynardon dolgozott. Az utóbbi időben Lukács sokat betegeskedett és magyar testvéreink nem tartják kívánnak, hogy szegénynek az elméje meghibbant. Magyarországon egy szerencsétlen asszonyt hurít gyzásba majd az a levél, amely a vézetes tragédia hírére átviz.

SZERENCSETLENÜL JÁRT EGY MAGYAR BANYÁSZ.

Mint Pollák Ferenc testvér. Glen Alum, W. Va.-ból írja, a Welch, W. Va.-i kórháznak magyar halottja volt a napokban. A glenalmi szénbányában szorgalmasan dolgozott Tamás György, míg az elmúlt szerdán, amikor egy követ akart alátámasztani, elcsúszott és a kő teljes súlyával ráesett szerencsétlen bányásztestvérünkre. Még élt, amikor a welchi kórházba szállították, de ott minden orvosi segítség hiábavalónak bizonyult, Tamás Györgyön már nem lehetett segíteni, szerdán reggel 9 órakor anélkül, hogy eszméletét visszaszerezte volna, ki-szenvedett. Tamás György testvér a Brassó megyei Zájzon községből jött ki Amerikába.

KERESZTELO.

Ida May, W. Va. November 25-én tartották itt Száz Péter keresztelésének ünnepét. A keresztelésnek ötvenedik évfordulóját a keresztelési szertartást Székely Sándor brownvillei református pap végezte, keresztstülök voltak Király György és neje. A keresztelés után társas vacsora volt, aztán pedig kellemes mulatság, amely szombat estéről vasárnap estig tartott. A keresztelésen résztvevő lapunk képviselője Hornyák János és neje, akik szép szavakkal éltek az ünnepségért és annak szüleit.

AKAR UTAZNI AZ OHAZÁNAI
UTLEVÉLT MEGSZERZÉSÉNEK
FORDULJON BIZALOMMAL
MORRIS ENGEL bankhoz,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

AMIT MÉG SENKISE TUD FELMUTATNI!

A legujabb pénzküldeményekről szóló budapesti eredeti nyugták

a legnagyobb budapesti bankoktól, a Magyar Postatakarékpénztártól, a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banktól, a Magyar Általános Hitelbanktól, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól, stb. azok részére, akik

KISS EMIL bankár útján küldtek pénzt Magyarországra, illetőleg budapesti bankokba

A sok ezer nyugta közül, amelyek 1919. szeptember és október havi pénzküldemények pontos ki-fizetését igazolja az alanti eredeti fényképmásolatban itt közlünk :

Fontos Kábeltávirat Magyarországból.

November 24-ikén címre érkezett kábeljelentés szerint Magyarország meg nem szállott területein helyre állott a postaforgalom és így most már Magyarország minden részébe lehet pénzt küldeni.

Magy. postatakarékpénztár.

Nyugtátvány

takarékpénztár nyugtá-
ja Kuthy József 90,000
koronás küldeményéről.
A nyugta okt. 15-én kelt.
Ez az új Magyar Posta.

90000 kor. fill., azaz *Négyezer ezer* kor. fill. ről
mely összeget a *Wander Bank Verein* utján
Antal Vass a m postatakarékpénztár
főpénztárába, *15* napon hiány nélkül készpénzben befizetett.

Kelt Budapesten, 1919 évi *11*

[Signature]
1919. OKT. 15
FŐPÉNZTÁRA.

Magy. 1919. IX/30. 2 r. 22230. sz. r. — Post. közzétételének rendsz. szerinti — 4/84.

Ezek a nyugták is igazolják azt, ami különben már régen átment a köztudatba, hogy

KISS EMIL BANKÁR megbízhatóság és pontosság tekintetében mindig az első volt, hogy az ő pénz-küldési rendszere a legtokéletesebb és hogy ha azt akarja, hogy a hazaküldésre szánt dollárokat pon-tosan és teljes felelősség mellett fizessék ki az óhazában élő hozzátartozóinak vagy bármely budapesti banknak, csak KISS EMIL BANKÁRRAL, (133 Second Avenue, N. Y.) küldjön pénzt.

25,000 kor. \$275

50,000 kor. \$525

100,000 kor. \$1000

Hozzártartozóinak szánt vagy budapesti bankokban elhelyezni kívánt pénz a pontos címmel együtt ide küldendő:

KISS EMIL bankár

133 SECOND AVENUE,

NEW YORK, N. Y.

Friedrich miniszterelnök ellenszegült a szövetségeseknek.

A román hordák kitakarodásával és a magyar nemzeti hadsereg bevonásával a politikai viszonyok most ugylátszik egy új fordulathoz jutottak.

Friedrich magyar miniszterelnök leghatározottabban állást foglalt a tervezett koalíciós kabinet ellen, amelyet a szövetségesek is elismernének és hajlandók lennének azzal a békét hamarosan megkötöni. A katonai körök ugyanakkor nyíltan hangozták, hogy semmi olyan ajánlatot nem vesznek figyelembe, amely Nyugat-Magyarországot Ausztriának keze alá juttatná. Ezek kifejezést adnak azon véleményeknek is, hogy Magyarország semmi szükségére sincsen a versailles-i békeszerződésre.

A szövetségesek budapesti megbízottja az Association Press-szel folytatott tárgyalása során a szerinte reménytelen magyarországi helyzetről a következőket mondta:

En figyelembevettem az összes magyarországi pártokat, hogy az egyetlen módja a rend helyreállításának a béke mielőlti helyreállítása. A szövetségesek viszont csak egy olyan kormányt állhatnának szöve és köthetik meg a békét, amely a magyar nép teljes bizalmát bírja, s amely valóban a népet képviseli. Igen valószínű, hogy a megjelölt választásokból a keresztény néppárt kerülne ki győztesen, de a szövetségesek az ilyen többséget nem ismerik el és kénytelenek megmaradni azon elfoglalt álláspontjuk mellett, hogy egy új kormány alakuljon, amely a választások pártatlanságát biztosítja. Friedrich

rich küvetelése szerint teljesíthetetlenek, de remélem, hogy a józan ész győzni fog és Magyarország nem fog fejei a falnak szaladni.

Amikor az Associated Press riportere egy új forradalom tünetéről tett említést, Sir George így felelt: "nemzeteket nem lehet úgy vezetni, mint a gyermekeket. Magyarországnak meg kell tudnia saját tapasztalatából, hogy ha ellenáll a békekonferencia határozatainak, úgy azt meg fogja banni."

Egy minisztériumi határozat szerint az új választások december 20-án tartanak a meg nem szállított területeken. Az új magyar képviselőház január 3-án fog összejárni. A választási tervezet minden 24 éven felüli férfinek és nőnek biztosítja a választási jogot, a fiatalabbak közül pedig mind azoknak, kik legalább 13 hetet a háborúban töltöttek.

MENNYI HASZNOT HAJTOTT AZ ÁLLAMNAK A VASUTAK KEZELÉSE.

A kormány elkészítette a szeptemberi vasúti üzem haszonkimutatását.

A kormány által kezelt amerikai vasutak az elmúlt szeptember hónapban 3.391, 419 dollár hasznot hajtott az államnak, mint azt a most elkészült haszonkimutatás mutatja. A bevétel több mint 9 millió volt nagyobb, mint szeptemberben, míg az üzemben tartással járó kiadások 28 millióval voltak magasabbak a múlt év ugyanezen hónapjánál.

Királylátogatás Amerikában.

Tisztelt szerkesztőség!

Nem tudom, hogy az önk véleménye megegyez-e az enyémel, de ha esetleg önk más véleményen volnék, úgy kérem jelen soraimat figyelmen kívül hagyni. Nem tudom, hogy emlékeznek-e önk rá, hogy egy nemzet valaha olyan gyorsan változtatolva az álláspontját, vagy rokonszenven valamely vagy valakivel szemben, amint azt az amerikai nemzet teszi. En legálább nem emlékszem rá Igazán szinte nevelésesen komoly volt az amerikai nemzet ellenszenva a háború alatt a királyok és trónörökösök hercegek iránt, a legelső iskolás gyermek is azt hangoztatta, hogy így meg úgy, a királyokkal és le a hercegekkel, legyen mindenütt úgy, mint Amerikában van. En egyszer úgy munkámban, mikor az amerikai emporán igen élesen hangzottak, hogy így meg úgy, Amerika azért harcol, hogy a királyság megbuktassa és helyébe köztársaságot csináljon. Megjegyzem, hogy ha Amerika annyira ellene van a királyságnak, hát miért épen a német és a magyar királyi akarla megbuktatni, miért nem kezd először az angol királyon, mert a magát művelten gondoló amerikai eszölközése kérdé: ha az angoloknak is király van? Nöde már igenis messze mentem attól a tárgyról, amit fentebb írtam, nemde szinte nevelésesen az amerikai nemzetnek azon lelkes ragaszkodása és lelkesedése, amelyvel mostanában a welsi herceget, vagyis angol trónörökösét amerikaszeretnek ünneplik. Csakdólok, hogy a kormány nem rendel a tiszteltére egy extra ünnepet. Hát ugyan mivel külföld embert az angol trónörökös, mint egy másikat, miért fáj az amerikai nemzetnek annyira a szive a magyar és német népet, hogy minden áron azon volt, hogy a királyait le vegye a nyakukról és ha már a magyar és német népet főszaadották a királyság és az országjárás jármá alól, miért nem akarja felszabadítani a szegény angolokat és olaszokat és miért van azon, hogy a belga királyt

mindjobban megerősítse a trónján. Furcsa, furcsa, hogy tegnap még mindenki a királyok és hercegekre csak a "feszít meg" et kiabálta, ma pedig az Amerikát látogató királyok és trónörökösöknek talán külön díszutakat építenének, ha a munkásság nagy részét sztrájkban nem volna.

A királyokról szöve eszembe jut, hogy a háború alatt egy magát nagy észbeli tehetségnek képzelő amerikai mindig azzal azzal engem ugatni, hogy azt próbált bebizonyítani, hogy a magyar nép azért nem képes a királyi elkergetni és a köztársaságot megalkotni, mert még nem elég civilizáltak. Hát én az illető eseteket mindig azt feleltem, hogy nöed csak bold, nekem már két gyermekem van, 1 és 3 évesek, és dacára, hogy te római katolikus vagy még egy gyermeked sincs megkeresztelve. Ellenben a vadász kudartat megkereszteltetél Jack névre. Lásd ilyet a civilizáltakban magyarok nem tesznek. Egyszer pedig szintén az említett bodval vitatkoztunk, és én azt mondtam, hogy én nem hiszem a tudosok azon állítását, hogy az emberiség a majmok leszármazottja, mire ő fontos arcot vágva azt mondta: azt én sem hiszem, de azt gondolom, hogy a néregek azok. Tehát így aztán szerencsétlen megtudtam, hogy a néregek nincsen is lelke, mert az csak majomból van, és ezt egy művelt emberölt tudtam meg. Mindezeket csak azért említem meg, mivel az amerikaioknak nagy része a bevándorlókra egy műveletlen hordának tekintik, tehát rá akartam mutatni, hogy a műveltségtől az is igen messze jár, mikor valaki azt sem tudja, hogy mit evett tegnap, mert aki még tegnap a királyoknak és hercegeknek csak emlegette, hogy le a királyokkal, mostanra a királyokkal hercegekkel, akasztására velük ma pedig iszen gyönyörűen fogadják őket, azok nem mondhatják jogosan, hogy ők műveltek.

Vagyok igaz hívuk.

Szakács Imre,
Cymbria Mines, Pa

Hálaadás napja.

Az Egyesült Államok elnökének proklamációja.

Közeledik ismét az esztendőnek azon napja, amelyen az Egyesült Államok népe rendes szokás szerint hálaadásban egyesül és örömmel üli, hálaival eltelve a Mindenható Isten iránti minaxionát, amelyben az elmúlt 12 hónap alatt az országának része volt. Egy évvel ezelőtt Amerika népe halálánepet ült, deidővite Istent, hogy az ő segítségével sikerült győzelemhez jutni és hogy az amerikai szabadság és örök igazságot oly fősádeben küzdő nemzetek ismét élvezhetik a szent béke áldását. Most, hogy a nagy feladat sikeresen megoldottat és a győzelem gyümölcseit nekünk jutottak, teljes bizalommal tekinthetünk azon felé hajnala elé, amelyben a nemzetek ánfeláldozása kárpótlást nyer a világ visszaállított békéjének áldásában.

"De hogy élvessünk a nagy áldozatok árán elért eredményt, amiből az Egyesült Államok népe nemcsak vagyoniát, de fiait is kölcsönözött, ahhoz szükséges, hogy az igazság és emberi jogok eszméjét állandóan szem előtt tartjuk, amelyeket Isten kegyes segítségével sikerült véghezvinnünk. Hálaának nem adhatunk ösztönzőt kifejezést, mint ha hieek maradtunk azon eszméknek, amelyekért a világ szabad népei harcoltak és életüket adták."

"Az elmúlt esztendő alatt igen sok olyan dolog történt, amelyeket hálaával tartozunk a Gondviselésnek, mert dacára a gazdasági életünkben előfordult zavaroknak, amelyek a háború természetes következményeinek tudhatók be az ország népe jóléteben élte át az elmúlt esztendőt. Termésünk doli volt és képesek voltunk a világ többi népeinek is segítségére lenni; azoknak, amely népeknek nem jutott ki oly bőségesen Isten áldásából. A mi demokráciánk minden különösebb rázkódás nélkül élte át az esztendőt, megingatatlannal állva a politikai és társadalmi zavarok világában. Hagyományos eszményeink még mindig vezetőink maradtak a haladás és civilizáció ösvenyén vezetői utunkban."

"Ezen áldásokért adjunk hálát és mondjunk köszönetet és ezek sarkalatainak bennünket kötelességeink jobb teljesítésére saját magunk és az egész emberiség érdekében, hogy a győzelem, melyt kivívtunk magunknak, semmilyen körülmény le ne rombolhassa. A háborúban való részvételre nem önző érdekek vitétek bennünket és hasonló példával kell szolgálnunk a béke idején is a világ összes nemzetének, hogy együtt működve egymással jó barátságban és egymás iránt jóindulattal élhessünk."

"E célt szem előtt tartva, én, Woodrow Wilson az amerikai Egyesült Államok elnöke, ezenel kijelölöm november 27-ét, vagyis a jövő esztendőket, mint amelyen az Egyesült Államok összes népei, kik mindannyian polgártársaim, hálát mondanak és imádkoznak, megőrzöttetve erre a napra minden rendes munkát, hogy otthonaikban és egyéb helyeken összegyűlve deidővite az Egek Urát, ki sorsunkat kezében tartja."

"Minek hitél e proklamáción alján novem és az Egyesült Államok peccéje szolgálaton."

"E proklamáció November 6-én, az Ür ezkerilenszáztizenkétedik esztendőjében adott ki. Distric of Columbiában, az Egyesült Államok függetlenségének száznyvedikét évében."

Woodrow Wilson."

20.000 UJ MILLIOMOS

Egy telítelyes chigagoi bankár állítása szerint a háború 20.000 új milliomet produktát az Egyesült Államokban, akik a hadi felszerelések gyártásából szereztek vagyonuk legnagyobb részét.

Karácsonyi meglepetést tartogatnak az anarchisták.

A rendőrség nyomára jött annak, hogy az anarchisták csinos kis meglepetést tartogatnak karácsonyra mindazok részére, a kiknek részük van az anarchisták és bolshevikik üldözésében. Figyelemztették az összes ügyészeket, rendőrségi tisztviselőket, hogy a karácsonyi csomagok felbontásánál ügyeljenek, mert könnyen megtörténhetik, hogy a karácsonyfa alatt az egyik csomagban bomba lesz. Karácsonykor minden ember kap ajándékcsomagokat, könnyű lenne tehát egy bombát küldeni.

Karácsony előtti hetekben minden postán küldött csomagot, amely New Yorkba érkezik, vagy New Yorkon keresztül megy, szigorúan átvizsgálják bombaszakértők.

Az összeskuvést titkos rendőrök fedezték fel és az összeskuvést központja Philadelphi, Pa. Hartford Connecticutban máris elfogták egy csomó összeskuvést és New Yorkban is számos letartóztatás várható.

A Hartfordban elfogott embereknek házkutatást tartottak és találtak egy csomó rajzot az Egyesült Államok gépeggyverőiről, amelyeket valószínűleg az ágyugyárból loptak el.

A városok ellen folytatott vizsgálatok során megidéztek 15 tanítót és tanítónőt is, akiket azzal vádolnak, hogy összeköttetésben vannak a vörösökkel. A 15 előállított tanítót a napokban fogják kihallgatni és amennyiben tagadják a vádat, úgy szigorú vizsgálat alá veszik az illetők utolsó három évét. Ha bizonyítottak találnak ellenük, úgy azonnal elcsapják őket az állaskukból. Egy

tanítónőt, aki beismerte, hogy szoviet kormányt, a mostani helyett, elmozdították állásából. A tanítónő orosz származású és csak nemrég lett polgára az országának.

Az összeskuvést egy anarchista áruló árulta el. A rendőrség, elmozdították állásából. A tanítónő orosz származású és csak nemrég lett polgára az országának.

AZ ÚJ NÉPSZÁMLÁLÁS ÉS AZ AMERIKAI FARMER.

A földművelésügyi minisztérium is kivesszi a maga részét az 1920-ban megkezdett új népszámlálási munkájából. A népszámlálás adatai a mezőgazdaság fejlődését nagy mértékben fogják segíteni, miért is a kormány az amerikai farmerek nagy támogatást teljes együttműködésre szólítja fel, hogy a szükséges mezőgazdasági adatok összegyűjtése megkönnyíthessék.

Mint ahogy a farmerok többnyire koravassal kezdik meg a földmunkát s ezen időben a jószágállomány összeszámlálása is sokkal nehezebb, a népszámlálás kezdettől április 1-ől január 1-re változtatták. Így tehát január 1-őlott tanítót a napokban fogják kihallgatni és amennyiben tagadják a vádat, úgy szigorú vizsgálat alá veszik az illetők utolsó három évét. Ha bizonyítottak találnak ellenük, úgy azonnal elcsapják őket az állaskukból. Egy

Sósorszesz

A legjobb háziszer a világon

Minden házban nélkülözhetetlen.

Es mi csináljuk a legjobbat.

A Korona Sósorszesz

A legjobb! A legerősebb!

A leghatásosabb!

Egy nagy üveg\$1.00

6 üveg\$5.00

12 üveg\$9.00

Rendelje meg e címen és győződjön meg saját maga róla.

The Fischer Chemical Co.

2812 EAST 79th STREET,

CLEVELAND, O.

Vízszelárusítók kérjenek ajánlatot.

Ez egy nagy amerikai banknak a jelvénye. Ha általunk küldet pénzt vagy nálunk helyezi el kamatozó dollár

BANKBETÉRE

akkor tudhatja, hogy pénze biztonságban van.

A mi pénzküldési áraink a legolcsóbbak

Minden felvilágosítást ingyen megad

CENTRAL MERCANTILE BANK

OF NEW YORK

5th Avenue and 14th Street Corner.

Az itogen osztály vezetője: HÖNA GRZA.

Tel. Sutyvesant 5400.

HAZAUTAZÓK FIGYELMÉBE!

HOTEL CONTINENTAL

101 Hudson Street,

Hoboken, N. J.

Az összes Európába induló hajóállomásokkal szemben Kényelmes és tiszta szobák, pontos és jó kiszolgálás az ó-házába utazók részére. 20 éve, hogy az utazó közönség bizalmát bírjuk.

Magyarok utlevelet kaphatnak, folyamodványt, utabiztosítást és mindenféle más jó dolgot teljesen ingyen elintézünk, embe-rünk önnel megy az összes szükséges konzultációkhoz.

Ha New Yorkba kíván jönni, írjon először jelvényünkért, hogy emberünk önt az állomáson felismerje és megvárassza.

Hotel Continental

101 HUDSON ST., HOBOKEN, N. J.

A Kohányi Egylet tisztviselőihez!

A Kohányi Egylet központi tisztviselői és az osztályok vezetői felkérjük, hogy jelentésüket sürdében küldjék be, és általában használgák fel jobban az egylet érdekében a hivatalos lapokat.

A konvenció határozata az volt, hogy a központi tisztviselők minden hónapban részletes elszámolást és jelentést küldjenek be a lapoknak közlése végett s ugyanakkor ezt körték az osztályok részéről.

Ha a központi tisztviselők részletes jelentéseket küldenek, úgy a tükör, mint a pénztárnok sok kérdésközlő és levelezéstől megkímélhetne meg, s a tagok mégis mindent jobban tudnának mindent, mint most.

Ugyancsak nagyon hasznos lenne az egyletre nézve, ha a fiókok titkárai is küldenek be ha jelentést, hogy hány tagjuk van, mennyi a bevételük, mennyi a kiadásuk, mert így minden tag jobban ismerné az egész nagy testületet, mint most.

A taglétszám és pénzügyi jelentésen kívül tanácsos lenne egy teljes nagy egyleti kalauzt állítani össze, hogy a hivatalos lapok időnként azt is közölhetnék.

Az egyleti eseményeket úgy a központnál, mint a fiókoknál előforduló egyleti híreket stb. állandóan közölni lehetne és közölni kellene, mert ez sokkal közelebb hozná a tagokat egymáshoz és nagyobb fejlesztést az összetartozás érzését.

A minden tagra nézve kötelező hivatalos lapnak csak egy veszi igazán hasznát az egylet, ha mindezeket a dolgokat közli s ha azok nyilvánosságát az egylet minden tekintetben állandóan felhasználja.

A Magyar Bányászlap a hivatalos lapjaink kevesebbért vállalta el, mint amennyi a konven-

ció és a delegátusok felajánlottak. Azért tettük azt, mert magunk is azon jellegetük, hogy a Kohányi Egylet felőljár, mert a két nagy testületünkön kívül szükségünk van több ilyenféle egyletre, hogy a bányászoknak megfelelő biztosítási alkalmuk legyen.

A Verhovay Segélyegylet és a Bridgeport-i Saivetség után a Kohányi Egyletet tartjuk a bányászok legfontosabb testületének, a közérdeknek tartjuk, hogy az egylet növekedjen.

Örömmel szolgál, hogy a konvenció óta az egylet állandóan fejlődik, hogy a taglétszáma emelkedik, hogy a fiókjai szaporodnak, hogy az anyagi helyzete mindig javul.

De sokkal szívesebben vennénk, ha meg is irhatnánk pontosan minél gyakrabban, hogy az egylet taglétszáma miképpen, mennyivel emelkedik, hogy mik történetek az egylet herkeiben s hogy miképp javul mindig a pénzügyi helyzet.

Tisztában voltunk vele, mikor előadtunk a hivatalos lapjainkat, hogy kötelességünk lesz az egylet érdekeit előmozdítani, az egylet ügyeivel foglalkozni.

Sajnálatlasi ismerjük be, hogy ennek a kötelességünknek nem tehetünk eleget úgy, ahogy szeretjük volna, mert ha nem kapunk közlése alkalmát értesítést, akkor mi nem tudunk semmit közölni.

Jól tudjuk, hogy a szaporodó fiókokkal és egyre nagyobb számú tagokkal sok a munka, mégis arra kérjük ismét egy központi, mint az egyes osztályok tisztviselőit, hogy szívesen adják meg részletesebb értesítéseket küldjenek közlése céljaira, mert ez a nyilvánosság növelné az egyletet igazán nagyra.

ÉRDEKESSÉGEK SOROZATA

Az éjjelt is nappalá téve dolgozunk a szerkesztőségben, hogy a magyar bányászoknak karácsonyi ajándékul szánt naptár minél szebb és érdekesebb legyen. Késő estig világhossz van a szerkesztőségben, ahol villámsebessé kopog az írógép a gyors ujjak alatt, a kiadóhivatalban nagy halmokban címkezik esténként a borítékokat, már előre, hogy a mikor a naptár készen lesz, azonnal utnak indíthassuk testvéreinkhez.

A rajzolónk a rajztábla felé hajolva húzálja egymás mellé a vékony vonalakat, hogy képpen is kifejezze, a mit az írők írnak. És hozzá a posta is a naptár anyagát. Nagy borítékokat, melyekben bányásztestvéreink fényképeiket küldik be — azzal jó lesz sietni, mert még csak egy hét van hátra — és a kisebb tömött borítékokat, írásait azoknak, akik felkérésünkre szintén díszíteni akarják a magyar bányászok naptárát.

A Bányásznaptár tartalmát körülbelül a következők lesz:

Az egyik rész a Szegény emberek című novellasorozat, a melyben leírjuk az amerikai magyarság szegény embereinek történetét. Nem olyan szegény emberek ezek, hogy ne lenne mit enniük, hanem szegényen élnek, mert őket az idegenség, az otthonatlanság, a hűség szoba, meg a magány. Sok ilyen szegény ember van Amerikában, mi vagyunk az elsők, akik megláttuk és megértettük ezeket a szegény embereket és történeteket írunk róluk.

Van egy történet csoport Az Élet száz ostroma címen. Apró kis historikák ezek, apró tragédiák, amelyeket az életben siető emberek alig vesznek észre, de a mik kicsiségükben is érdemesek ahhoz, hogy papírra vessük őket és üres óráinkban elgondolkozzunk róluk.

Közlünk a naptárban egy befejezett egész kis regényt a Nevettő Falo címmel. Amerikai magyar munkáslól szól ez a történet és egy emberről, aki nagyon-nagyon szerette az embereket. Megmutatja ebben a regényben az író, hogy milyen nehéz, majdnem lehetetlen felépíteni azt a falut, amely a Krisztusi elveket vallja, amelyben minden ember szereti egymást, minden ember nemcsak önmagáért, hanem az összeséért is dolgozik. Megmutatja az író, hogy mit érthet fel a határtalan és ritka emberi szeretet és mit rombolhat szét az emberek gyarló tulajdonsága.

Versetek közlünk az amerikai magyar poéták legjobbjaitól. Kemény György, Rev. Kovácsy Kálmán, Rev. Rickert Ernő, Rev. Szabó László és Tarnóczy Árpád írta verseket a magyar bányászok naptárába, a magyar bányászok részére. Minden verset gyönyörű szép kép díszít.

A naptár legérdekesebb része azonban a Magyar Bányászlap Dálpályázata lesz. Közölni fogjuk a naptárban a dálpályázat első díjnyertes és esetleg második és harmadik díjnyertes dalát is. A dalok közül egy pár már a kezünk között van és maradólag igaz ajándékot adunk testvéreinknek az Irredenta dalokkal, amelyeket kottával együtt közlünk.

Bányásztestvéreink közül Állandó és kiemelkedő munkatársaink küldik el írással a naptár számára. Bányász János, egy amerikai magyar történetet ír, Novák Lajos lelkülete visszaemlékezik karakónakról és Szakács Imre az amerikai magyar mozgalmakról ír érdekes cikket.

Mint minden évben, úgy az idén is benne lesz naptárunkban a magyar bányászok karácsonyának, ahol egy pár derék magyar bányásztestvér mutatunk be olvasónak.

Lesz a naptárban még egy fényképsorozat, a magyar bányászok vállalatának összes alkalmazottai, akik már évek óta dolgoznak a magyar bányászokért.

de akiket a magyar bányászok alig ismernek.

Fontos és érdekes része a Magyar Bányásznaptárnak az első amerikai munkavállalat, a Magyar Bányászok bányája igazgató ságának arcképe. Meglátja Amerika minden magyar bányásza azt a tíz magyar bányászt, akik vezetik azt a vállalatot, amely az amerikai magyar bányászok pénzével és erejével készült és amely fontos kihatással van az egész amerikai magyarság jövőjére.

Részletes leírást közlünk a magyar bányászok bányájáról számos érdekes fényképfelvétellel.

Közlünk azonkívül a naptárban több érdekes történetet, cikkeket, szöveget az érdekesek egész sorozaa lesz ez a naptár. A Naptár fedele egyszerű lesz, talán a leggyorsabb az összes amerikai magyar naptárak között, de tudjuk előre és bizonyosan, hogy ez a naptár lesz az, amelyet a legtöbb megírnék testvéreink, mert ennek fedőlapja fogja a legérdekesebb és legizgalmasabb jellemző az amerikai magyarság gondolkodását és érzését.

Kérjük testvéreinket, hogy a hátralévő egy hét alatt minél többet küldjék meg be fényképeiket, azonkívül küldjenek be 25 centet a csomagolási és szállítási költségre is, hogy mindenki megkapassa a naptárt, mielőzt a nyomdából kikerül.

Minden eddigi naptárunkat megkülönböztetett szeretettel fogadták eddig testvéreink. de tudjuk, hogy az idei naptár örök emlékül fogják eltenni és az esetleges hazavándorló magyar bányászok kofferjében épen úgy, mint az otthoni almáriomban is helye lesz ennek a naptárnak.

A naptárakat a csomagszállítás költség beérkezése sorrendjében fogjuk küldeni, hiszen tehát mindenki érrel. Csak az kapja meg naptárunkat, akinek előfizetése legalább 1920. április elsejéig rendezve van, mert a naptár nagy anyagi áldozatok igényel és így azt csak állandó előfizetőknek szánjuk.

SIKERESEN MŰKÖDNEK A BANYAISKOLÁK

A Pennsylvania Coal and Coke Company által alapított Cresson és Patton, Pa.-ban működő bányaiskolák, melyekben a bányászat elméleti és gyakorlati uton tanítják, jó eredményt kevesztettek. A pattoni osztály minden hétfőn, a cressoni osztály pedig minden kedden este tartja óráit. Egy harmadik osztály van alakulóban Barnesboronban, ahol minden szerdén este fognak előadást tartani.

Az osztályok a School of Mines of State College fenhatósága alatt vannak és Dean Moore, Chedrel professor és Mr. Duncan személyesen ügyelnek fel a tanítás rendjére.

Különböző tárgyakban, mint például szellőztetés, villanytan, szivattyúk, bányatorvények, első segély nyújtás és egyéb a bányában előforduló dolgokban nyerne gyakorlati és elméleti képzést a bányatanulók, teljesen ingyen. A bányatanulók viselői az összes költségeket.

Az első osztályok megszervezése a Pennsylvania Coal and Coke Company érdeme, de mozgalmat indítottak arra, hogy az összes társaságok vegyék ki részüket a munkában, hogy annak sikere biztosítható legyen. Tanulókat bármely bányából szívesen fogadják.

AKAR UTAZNI AZ ÓHÁZÁBA? UTELEVÉLT MEGSZERZÉSEK FORDULJON BIZALOMMAL MORRIS ENGEL-HARTMAN, 116 Greenwich Street, New York, N. Y.

MAZOLA

HOGYAN HASZNÁLHATÓ UGYANAZON MAZOLA TÖBBSZÖRI SÜTÉSHEZ, KERÜLVE MINDEN ZSIRVESZTESÉGET.

Mazola nem ég meg és nem fől el, hacsak a rendes főzéshez kívánt hőfoknál magasabbra nem fejleszt.

Ön süthet halat vagy krumplit közepes hőségénél és akkor a Mazolából semmi sem fől el.

Mazola nem fog fel illatot vagy ízt még a hal vagy a foghagymától sem. Miután hagyomány vagy foghagymát süttöt, használhatja ugyanazon Mazola-t kitűnő ízű sütemény készítéshez. Egyáltalán nem lesz nyom a hagyma vagy foghagyma íznek.

A legfinomabb minden olaj között saláta készítésre a Mazola. Jobb a sokkal költségesebb Olive olajnál. A Mazola íze oly finom, hogy nagyon népszerű azok között, akik szeretik az olasz Olive olajat.

CORN PRODUCT REFINING CO.

17 Battery Place,
New York City.

SZABAD a hazautazás SZABAD a pénzküldés

AKAR HAZAUTAZNI?

AKAR AZ ÓHÁZÁBA PÉNZT KÜLDENI?

Forduljon hozzánk.

Transatlantic Exchange, Inc.

203 TENTH AVE., (22-ik utca sarok)

NEW YORK, N. Y.

Telephone Watkins 7232.

AKARJA ÖN AZ EGÉSZSÉGÉT MEGSZEREZNI? EZ A KÉRDÉS?

Ha gyenge,
Ha ideges,
Ha nincs étvágya,
Ha szápát,
Ha nem tud emésztetni,
Ha nincs étvágya,
Ha nincs rendszeres széklete,
használgassa

A VIN-KO-T

A VIN-KO-T ezreknek segítette, magán is segíteni fog. A VIN-KO-T minden Patikában és Company Stórnban kapható. Ha az eredeti ott nem kapható, küldjön be 7 dollárt és üvegért vagy 1 dollár 25 centet 1 üvegért erre a címre: DUQUESNE, PA.

ROYAL MFG. COMPANY,

DUQUESNE, PA.

Biztosítsa önönmagát

VEGYEN TÉLI RUHÁT HALADÉKTALANUL

A jó megjelenés jó ruhával jár és minden ember tudja a fontosságát annak, hogy jó megjelenése legyen. Raktárunkon levőruháink minden tekintetben meghozzák az elégtételt. Téli kabátaink és szabott öltönyeink megfelelnek a legutolsó divat ízlésének. Egy és két soros ruhák külön övvel vagy öv nélkül a legújabb színűt és legfinomabb kelmékből. Mérték szerint szabva.

\$35-től 85-ig.

TÉLI KABÁTOK NŐK ÉS LEÁNYOK RÉSZÉRE

a legfinomabb szövet és szörme kelmékből.

Ezen kabátok minden tekintetben megadják az elégtételt és meglegedettséget mérsékeltébb áron. A legfinomabb Valeur, Sivertones, Damas kelmékből a legdivatosabb színekben, egyszerű szabású Hudson Seal szörme gallérral, övvel, díszes zsebekkel és széles felhajtott ujjakkal, díszes gombokkal, gyönyörűn bélelve, nők és leányok részére. Utcai, házi, utazási és minden más alkalomra használható. Különleges ára

\$59.00

KARÁCSONYI KÜLDEMÉNYEK.

Ha e héten szándékozik rokonainak és hozzátartozóinak Magyarországra csomagot küldeni, mi minden lehetőséget kínálunk, hogy azt még a karácsonyi ünnepekre megkapják.

Minden felvilágosításért forduljon legelőször a magyar osztályunkhoz, amely az 5-ik Avenue oldalon, a bejárat tal jobbra, a Raszembenben van.

KAUFMANN'S
"THE BIG STORE"
574 E. SMITHFIELD & DIAMOND STS.
PITTSBURGH, PA.

Betegek figyelmébe
ajánljuk

Dr. BACKY GYULA
St. Louisi magyar orvos

Orvosi Klinikáját
1631 S. BROADWAY,
ST. LOUIS, MO.

Telephely, Bell, Sidney 2008.
Fekvé és fenntartó betegnek
kezelése vállalkozik.

Logani Magyarok!
Már hat éve, hogy átalétem
tenál.

Flouman herendezett női és
férfi divat berendezés.
Férfi öltönyeket metek után
a legjobb szövetből csinálunk.

Joseph Domonkos
magyar közlegény
és a Magyar bányászlap meg-
bíztatója

LOGAN, W. VA.

Columbia beszélőgép
NAGY VALASZTÉKBAN
ékesek, arany és ezüst tár-
gyak nálunk kaphatók.
Ne küldje pénzét idegenbe, ha-
nem nézze meg, hogy mit vesz.
Írtelem JOE SCHAEFFERREL
szemben van.

D. H. Hope Co.
Matewan, W. Va.

**Figyelem magyar
bányászok!**

**Bankunk a nép bizalmát
bízza.**

Erős, megbízható és pontos

Iszagtólunk nagyon telat-
táry és befolyás emberek.
Borítók közé tartozik a magyar
bányászok erős vállata.
A Miner Coal Company is.

Mi a lehető legkezebb ár-
ánálunk eladunk és
díszleteink közel-
nyitva van.

Legyenek - az is díszleteink.
pontos, lekeltetve készöl-
lárról bízottunk mindenkit.

Day and Night Bank,
Williamson, W. Va.

J. H. GREEN, elnök.
W. P. T. VARNY, pénztárnok

PÁZMÁNY JÓZSEF
egyedül magyar órák,
ékesek és látszerék

1424 SO. BROADWAY,
ST. LOUIS, MO.

Mindenféle javított órák
elavult. Mindenféle órák
használt mint az eladott.
Kér a magyarok pártfogását.

ROSZ EMÉSZTÉS!
GYENGE LÁTÁS!
FÜL FÁJÁS!

forduljon bizalommal

Dr. Arnold József
fogorvoshoz

40 MARKET STREET,
BROWNVILLE, PA.

(Kaiser ékesek üzlete felett)

HONFITÁRSÁK!

Közelről magyar üzlet Wil-
liamsonban, ahol kínálnak Wil-
liamson nagy készletét mellett ju-
tánban árban beszeresnek.

BESZÉLŐ GÉPEK, LEME-
ZEK, BUTOROKAT, AGY-
SÍMOK ÉS KISZÉRTÉK
HUSZÁRÉK.

B. & L. MERC CO.
Williamson, W. Va.

A Pittsburghban megtartott bányász versenyek eredménye

Az október elsején Pittsburgh, Pa.-ban, a Bányápuület felszen-
telésével egyidejűleg megtartott
nagy bányászversenyen, amelyen a
különböző csapatok a biztonság-
os és mentési munkálkatokat mu-
tatták meg, számos bányáscsapat
vett részt.

Az első versenyénél egy olyan
gázslal megtelt bányából kellett
egy bányászt kihozni, amelyben
egy kandúr madár megfulladt. Ér-
dekes két jelenete volt ennek a
versenynek. Az egyik első csap-
at, amely nem akart egy élő kan-
dúrt madarat bevinni a gázslal tel-
telt bányába. A mentőcsapat egyik tag-
ja a gázslal eljutt, úgy, hogy al-
kalmas volt a mentőcsapatnak
tényleg bemutatni tudását. Ha-
mar eszméletre hozták.

A verseny bírói kara a következ-
ő egyenlekből állt. William Nes-
bit, a Keystone Coal & Coke Co.
főbánya inspektora, Greenburg
Pa., Edward Steidle, a Carnegie
Intézet bányászatiának em-
ber, R. Z. Virgin, W. G. Dun-
can, a Pennsylvania Állami egyet-
men bányászatiának kiküldött-
je, Edward H. Ott, a Pennsylvania
Coal Co. Brazel, Pa. general
managerje, aki a bíróság elnöke
is volt.

A mentési munkálkatok győz-
tese a Union Coal and Coke Co.
emberei lettek, akik ezzel meg-
nyerték a világbajnokságot.

Az első segélynyújtásban a
következő csapatok kaptak dí-
jakat:

ALABAMA—Első díj, Dehar-
deleben Coal Co., Sipsey, Ala.
második díj Republic Iron and
Steel Co., Birmingham, Ala.

ARKANSAS—Első díj United
Mine Workers of America, Dis-
trict 1116, Paris, Ark.

COLORADO—Első díj, Pri-
mos Chemical Co., Vanadium,
Colo., második díj Berwind Min-
e, Colorado Fuel and Iron Co.,
Pueblo, Colo.

KANSAS—Első díj, Kansas
State Team, Pittsburg, Kan.

INDIANA—Első díj, United
States Fuel Co., Universal, Ind.
második díj, J. K. Dering Coal
Co., Mine No. 6, Clinton, Ind.

ILLINOIS—Első díj, Super-
ior Coal Co., Gillespie, Ill., más-
odik díj, Madison Coal Corpora-
tion, Carterville, Ill.

NEW JERSEY—Első díj, Ra-
ritan Copper Works, Perth Am-
boy, N. J., második díj, New Jer-
sey Zinc Co., Franklin, N. J.

KENTUCKY—Első díj, Coun-
cildale Coal Co.

MONTANA—Első díj, Butte
District Team

OKLAHOMA—Első díj, Fol-
son Morris Coal Mining Co.,
Lehigh, Okla.

PENNSYLVANIA—Első díj,
Ranco Mine, H. C. Frick Coke
Co., Ranco, Penn. második díj,
Pittsburgh Terminal Railroad
and Coal Co., Mine No. 6, Bruc-
ton, Penn. harmadik díj, H. C.
Frick Coke Co., Standard Mine,
Mt. Pleasant, Penn. negyedik díj,
Sonman Shaft Coal Co., Portage,
Penn. ötödik díj, Pennsylvania
Coal and Ccke Cororation, Col-
lery No. 1, Cresson, Penn. hatodik
díj, Penn-Mary Coal Co.,
Team No. 1, Heilwood, Penn.,
hetedik díj, Vesta Coal Co., Mine
No. 7, West Brownville, Penn.,
nyolcadik díj, Rembrandt Peale
Interests, St. Benedict, Penn.,
Team No. 2, kilencedik díj Pitts-
burgh Terminal Railroad and
Coal Co., Team No. 3, Moll-
nauer, Penn., tizedik díj, W. J.
Raney Co., Revere Works,
Uniontown, Penn., tizenegyedik
díj, Oliver & Snyder Steel Co.,
Oliver, Penn.

TENNESSEE—Első díj,
American Zinc Co., Mascot,
Tenn.

VIRGINIA—Első díj, Clinch-
field Coal Corporation, Dante,
Va. második díj, Stonega Coke
and Coal Co., Stonega Colliery,
Big Stone Gap, Va.

WASHINGTON—Első díj,
Roslyn Fuel Co., Seattle, Wash.

WEST VIRGINIA—Első
díj, Davis Coal and Coke Co.,
Mine No. 42, Kempton, W. Va.,
második díj, Bertha Coal Co.,
Rachel Mine, Broomfield, W. Va.,
harmadik díj, United State Coal
and Coke Co., Gary, W. Va.

A mentési munkálkatokban a
következő csapatok kaptak díja-
kat:

Állami díjak
ALABAMA—Első díj, Re-
public—Iron and Steel Co., Bir-
mingham, Ala.

INDIANA—Első díj, Knox
County Coal Operators Associa-
tion, Indianapolis, Ind.

ILLINOIS—Első díj, Madison
Coal Corporation, Carterville, Ill.
második díj, Herrin State Mine
Rescue Team, Herrin, Ill.

WASHINGTON—Első díj,
Roslyn Fuel Co., Seattle, Wash.

WEST VIRGINIA—Első díj,
United States Coal and Coke Co.,
Gary, W. Va.

PENNSYLVANIA—Első díj,
Leisencur No. 1 Rescue Station,
H. C. Frick Coke Co., Pittsburgh
Penn. harmadik díj, Buffington
Rescue Station, H. C. Frick Coke
Co., Pittsburgh, Penn. negyedik
díj, Washington Coal and Coke
Co., Star Junction, Penn.

MONTANA—Első díj, Butte
District Team, Butte, Mont.

Azonkívül több csapat kapott
ajándékokat, u. m. ezüst serlege-
ket, órákat, csapokat és dísz-
lámpákat.

A bíróság azonkívül megemlé-
kezett azokról, akik bányászok
vagy bányászok alkalmával a
főbbiek megemlékezésétől eltekint
kockáztattak. Hardy, Dunbar,
Pa. (meghalt) Clyde Pelt, Dunbar,
Pa. (meghalt) Michael Soft-
check, Frank Crum, August
Klaust, Orient, Pa., Neal Bron-
nan, Manus Dason, William C.
Michel, (meghalt) Granite J.
Frown, Thomas Conney, Butte,
Mont. John C. Farmer, Havaco
W. Va. (meghalt) George Wash-
ington, Ketch, Havaco, W. Va.

Henry Clay Turner, Maitland,
W. Va., Mam B. Mitchell, Fort
Gay, W. Va., Samuel Jones,
Speedwell, Tenn. (meghalt),
azony örmeket és elismerő leve-
leket adtak az életben levő hős-
öknek és a meghaltak legköze-
lebbi rokonának.

A versenyeket vagy ezer ember
nézte végig.

A ki az órázása egy utazni, az
előbb írjuk nekünk. Minden fel-
világosítást szívesen és ingyen
küldünk.

**MAGYAR BANYÁSZ
OTTTHON.**

75 E. 10th St. New York, N. Y.

Rendelje meg lapunk kiadó-
vatalából Fülöp Iona szeszécska
könyvét: A Vihar Gyermek ei
míg regényt. Küldje be rendelé-
sét a pénzszelvényekkel. A könyv ára
\$1.50.

Ez a könyv a legszebb ajándék.
Lejje meg vele barátjait is.

**West Side
Drug Store**

Dr. L. H. GREEN,
tulajdonos.

**Legjobb,
legpontosabb
kiszolgálás.**

Johnston City, Ill.

L. L. Love, manager

2029

Magyarországi levelek

Alább közöljük, hogy milyen
megyékbe tudunk továbbítani le-
veleket.

A csehszlovákok által meg-
szállított megyék a következők:
Liptó, Trencsén, Nyitra, Po-
zsony, Árva, Turoc, Gömör, Aba-
újTorna, Zemplén, Szepes, Sár-
os, Nógrád, Bars, Ung, Hon.

Jugo-szláviához tartozó me-
gyék a következők:
Szerém, Verőce, Pozsega, Be-
lovár-Körös, Varasd, Zágráb,
Modrus-Fiume, Bács-Bodrog,
Torontál, Temes, Krassó Sző-
tény

Romániahoz a következő me-
gyék tartoznak:

Arad, Szilágy, Szatmár, Bihar
Kisküküllő, Nagy-küküllő, Ma-
ros-Torda, Szecsen, Mármaros,
Alsó Fehér, Beszterce-Naszod,
Hunyád, Torda-Aranyos, Ko-
lós, Udvarhely, Csik, Három-
szék, Fogaras, Brassó és Szol-
nok Doboka.

Képviselőink:

West Virginia:

Logan, Borboly József.
Williamson, Csandány Péter, c.
o. National Bank of Commerce...
Filbert, Vince János.
Williamson, Zalmák István.
Northfork, Genter Jenő, c. o.
First National Bank.
Welsh, Ollas A. Ferenc.
Newhall, Árdó József.
Dohrá, Bódó Ándor.
Ashland, Gonda Ferenc.
Berryhen, Fábán J. Antal.
Gary, Gally Géza.
Glen Jean, Juhász A. M.
Monaville, Kúsz Géza.
Holden Seitz György.
Debut, Tóth József.
Rikhorn, Trombitás Bálint.
Ward, Víz János.
Rónai Imre lapunkat Bluefield
és környékén képviseli.

Colorado:
Andreanazky Gyula West Vir-
ginianban és Kentuckyban utazik
lapunk érdekében.

Expedít. Pa.-ban Soltész János
testvér volt szíves lapunk képi-
seletét elküldeni.

Utazó úgynökeink:

Murray City, Tóth János.
Cressent és környéke: Kovács
János.
Husband, Pa. Ezen a helyen
lapunkat minden tekintetben Joe
Korody testvér képviseli, címe:
Somerset R. F. D. No. 2.

Paul és környéke: Paul Péter.
Ohio:

Pennsylvania.
Ebensburg, Miskolczy Imre.
Clymer, Árnóczky Mike.
Vintondale, Grószky Lajos.
Rossiter, György Károly.
Stoyestown, Helmesky István.
Masontown, Hornok János.
Colver, Kosa Pál.
Kantner, Koródy József.
Pittok, Lukács Mihály.
Mercer, Sándor Laci.
Rhine Station, Olcavary Sándor.
Dillon, Török József.
Brownsville, Tóth és Oleschák.
pénzküldő és házigyereke.
Lutrohe, Miklósi Ferike József
pénzküldő és házigyereke.
Uniontown, Krizsán és Herman,
15 Morgantown St.
Portage, Almásy József.
Puritán, Orosz József.
Hoilwood, Potama Péter.

Kentucky.
Stone, Borbás Géza.
Jenkins Csákó István.
Lynch Mines, Lukács István.

Virginia:
Stonega, Boró József.
Dante, Domokos Mózes.
Ruda, Rigó Mihály.
Illinois:

Moddy, Varga Gyula.
Diverson, Kiss János.

Burdosgazdák figyelmébe!

West Virginia egyik legjobb szénbányatelepén néhány olyan magyar
bányász felvételt, aki hajlandó magyar burdoskot tartani.

**5-8 szobás házat ad a compánia teljesen ingyen,
ugyszintén szentet is.**

**Azonkívül minden burdosért havonta 5 dollárt fizet
a burdosgazdának.**

Kérlek alkalom ez olyanoknak, kik a gyárakban nem képesek naponta
\$8.00-\$15.00 keresni. Itt dolgozhat a bányában, nagy pénzt kereshet és
mellékeresete is akad.

Olyan is ajánlunk, ki még bányában nem dolgozott. Aki több
nyelvet beszél, előnyben részesül.

Siessen ajánlatát beküldeni, mert csak néhány ház van üresen.
Címezze levelét:

Burdosgazda
BOX 502, 75 Fourth Ave., New York, N. Y.

Lakásviszonyok az amerikai városokban

Amerika nagyobb városában,
különösen New Yorkban, az elő-
ző években a lakásviszonyok
készségek. A háziurak talán
minden árdágritón túltesnek az
az az egy szerencsétlenség van a
dolgozóban, veszélyes és kockáz-
tós eseményekre, de annál
könnyebb az elkeseredést és hiába
küzd embert. Amerika óriási
erővel dolgozik a helyenként kiűtő
lázadások elnyomásán és ez he-
lyes is. Az országban kötelessége
a lakói biztonságát megvédeni. De
talán helyes és célravezető lenne,
ha a bolsevizmus üldözésének
programjába a titkos rendőrök
munkáján, házkutatásokon kívül
még belevennék az ország-
úszorások üldözését, a kormány
hatalmával fogva lejjebb szállít-
tató az élelmiszerek éggé emel-
kedő árait, rendezné a lakási-
viszonyokat, mert ezek minden-
estre sikeresebb eszközök lenné-
nek a bolsevizmus elfojtására,
mintha minden erejükkel a más
bolseviski hivallású emberek üld-
özésére fordítják.

Nemcsak azokat kellene üld-
dozni, akik a bolsevizmust szó-
val és írásban hirdetik és terjesz-
tik, hanem azokat is, akik ön-
nyes hatalmukkal fogva a bol-
sevizmust előidéznek, az elkes-
eredett emberek számát nagyol-
bitják.

Miként az utolsó vizsgálat ki-
derített, a bolseviski agitátorok
és bombakészítők mindig a kor-
mány emberei után vet magu-
kat. A kormány emberei, hogy
életüket és biztonságukat védjék,
a legszigorúbb vizsgálatot indít-
ják meg, a bűnösöket, vagy azo-
kat, akik a bűnösök tervezik, a
legszigorúbb hitteltesélt sújtják.
de senkinek sem jut eszébe, hogy
azokat kúrassze és azokat
megszüntesse.

Nem elég kiküldeni az ország-
ból azokat, akik bolseviski érzel-
miek. Az okokat kellene kikü-
szabolni először is, és ezzel az
én megértenék a kivétel-
még nem értünk el oda, hogy
ilyen csekélyeségekkel bírjünk.
A trusztok, tőképensek telje-
sen uralkák az országot és a kor-
mány semmit sem tesz, hogy
ezek túlsó harácsolását megka-
dályozza.

Keresetnek olyan magyarok,

akik otthon levő családjuknak ruháknat, élelmet akarnak haza-
küldeni. A legbiztosabb eszményük az

Amerikai Magyar Kereskedelmi Társaság
Ha velünk küld a csomagját, mi azt lapás és elvezetjük ellen tiz-
tósok. Irjon még ma. Minden felvilágosítást megadunk.

Cim: American European Trading Co.
435 East 66th St., New York, N. Y.

MAGYAR BANYÁSZ HALÁLA.

McAdoo, Pa. November hó
18-án a Lehigh Valley Coal Co.
telepén egy lezuhant lődaráb
agyonnyitotta Erdőssy József
Szorvon magyar Parádi szénbányai
honfitársunkat. Erdőssy József
mintegy 10 évvel ezelőtt vándor-
olt ki Amerikába és McAdoon
telepedett le szeretett hitevesével,
Andor Lónavál, akivel 14 évig élt
boldog házasságban. Az özvegy
leiratában fájdalommal osztzko-
dott az egész magyarság, mert az
elkövetett mindenki szerette;
mintegy kivétel képezett köz-
tunk, — magyarok között, mert
ennek az embernek nem volt
egyetlen ellensége, haragossa
sem, szerette őt mindenki, mint
ahogy ő is szeretett mindenkit.

Temetése november hó 20-án
ment végbe, melyen a kiterjedő
közönségben kívül részt vettek a
helybeli Verhovay Segélyegylet
osztálya, a Sat. László B. Egy-
let; mindkét ország teljes lel-
számmal. A bánya kiküldöttéi és
az egész magyarság, egy magyar
és egy angol pap buzgószatták el
a szerencsétlen halálal kimúlt
derék magyar bányász honfitár-
sunkat. A gyászköszöntéket
korszerű és virágokkal díszítve
mindenki kiküldte utolsó nyu-
vóhelyére a McAdooi magyar te-
metőbe s elhaltolták a 11 hóval
ezelőtt elhunyt testvérőccse mel-
let.

Erdőssy László, az elhunyt
testvérőccse a tavalyi járványos
betegségnek esett áldozatul. Mind
ketten bűszkeségei voltak a ma-
gyarságnak; mindketten derék és
becsületes magyar bányászok vol-
tak.

A két fiatal Erdőssy sirja felett
a harmadik testvér, a legöregebb,
az utolsó Erdőssy Márton öreg
bányász tekint le rájuk néma
nagy fájdalommal és mond utolsó
istenhozzádot.

Bartha József.

Telebőbőnk gyakran ajánlanak
telket a Liberty Bondért cseré-
be. Aki ezt a cserét megcsinálja,
az kibőbőnk a pénzt az

